

Inspektion af Distriktpsychiatrisk Center
Rigshospitalet (nu Distriktpsychiatrisk
Center Indre By og Østerbro)
den 17. marts 2009

OPFØLGNING

Dok.nr. 12/00052-4/MV

Indholdsfortegnelse

Ad 3.	Behandling mv.	3
Ad 4.	Bygningsmæssige forhold mv.....	6
Ad 5.	Pårørendekontakt, brugerråd mv.....	7
Ad 6.	Vold mod personalet.....	8
	Opfølgning	10
	Underretning	10

Den 11. marts 2011 afgav Folketingets Ombudsmand en endelig rapport om inspektion den 17. marts 2009 af Distriktpsychiatrisk Center Rigshospitalet (nu Distriktpsychiatrisk Center Indre By og Østerbro). I rapporten bad ombudsmanden Distriktpsychiatrisk Center Indre By og Østerbro om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Ombudsmanden modtog i den anledning et brev af 19. august 2011 fra Centerledelsen på Psykiatrisk Center København, vedlagt en kopi af en udtalelse af 15. august 2011 fra Distriktpsychiatrisk Center Indre By og Østerbro. Centerledelsen har ikke haft nogen bemærkninger til distriktpsychiatriens svar.

Ombudsmanden havde i sin endelige rapport bedt om, at disse oplysninger mv. blev sendt gennem Region Hovedstadens Psykiatri, så Psykiatrien kunne få lejlighed til at kommentere det, som centeret anførte. Ombudsmanden videresendte derfor den 7. november 2011 en kopi af brevet af 19. august 2011 med bilag fra Psykiatrisk Center København til Region Hovedstadens Psykiatri med henblik på Psykiatriens eventuelle bemærkninger.

Jeg har herefter ved brev af 4. juni 2012 med bilag modtaget en udtalelse fra Region Hovedstadens Psykiatri.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 3. Behandling mv.

I den endelige rapport bad ombudsmanden Distriktpsychiatrisk Center Indre By og Østerbro om at oplyse, hvor lang tid der normalt går fra en henvisning til patientens første møde i distriktpsychiatrien.

Ombudsmanden bad også om at få oplyst, om en patient har mulighed for at skifte kontaktperson, f.eks. hvis der opstår et (åbenlyst) modsætningsforhold mellem patienten og kontaktpersonen.

Desuden bad ombudsmanden om at få oplyst omfanget af hjemmebesøg hos patienterne.

Psykiatrien har oplyst, at den gennemsnitlige ventetid fra henvisning til patientens første møde i distriktpsychiatrien er 25 dage, og at patienten har mulighed for at skifte kontaktperson, hvis der skulle opstå et åbenlyst modsætningsforhold mellem patient og kontaktperson. Personalet er som udgangspunkt positivt indstillet over for et skift, men Psykiatrien har tilføjet, at der dog normalt vil være en undersøgende tilgang til et ønske om at skifte kontaktperson, da gentagne ønsker herom *kan* være et led i patientens problematik.

Psykiatrien har oplyst, at hjemmebesøg udgør ca. 33 pct. af patientkontakterne.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I forbindelse med inspektionen modtog ombudsmanden kopi af to (anonymiserede) behandlingsplaner. Centeret oplyste efterfølgende, at behandlingsplanerne var blevet ændret, og at en ny behandlingsplan ville blive taget i brug i forbindelse med en igangværende kvalitetssikringsproces. Ombudsmanden bad om at modtage en kopi af den nye behandlingsplan.

Psykiatrien har vedlagt kopi af en ny (anonymiseret) behandlingsplan.

Jeg har noteret mig opbygningen og punkterne i den ændrede behandlingsplan.

Ombudsmanden skrev, at han gik ud fra, at der i et behandlingsforløb altid foreligger en aftale med patienten om, hvornår vedkommende næste gang skal møde op til behandling i centeret, eller hvornår vedkommende næste gang får hjemmebesøg.

Ombudsmanden bad om nærmere oplysninger om, hvordan det sikres, at patienter ikke falder ud af behandlingssystemet.

Psykiatrien har oplyst, at der i et behandlingsforløb normalt fastsættes en dato for næste behandlingsaftale i centeret eller på bopælen. Det kan dog undtagelsesvist aftales, at patienten selv tager kontakt ved behov.

Psykiatrien har derudover oplyst, at det er en fast indarbejdet procedure, at læge eller kontaktperson reagerer, hvis en patient udebliver fra en aftale eller ikke kan træffes hjemme i forbindelse med et aftalt hjemmebesøg. Reaktionen moduleres efter den grad af bekymring, som udeblivelsen giver anledning til. Almindeligt anvendte tiltag,

som kan iværksættes, er telefonopringning, brev, hjemmebesøg uden forudgående aftale og kontakt til pårørende, naboer, vicevært mv. Hvis de nævnte tiltag viser sig virkningsløse, kan det i sjældne tilfælde være nødvendigt at bede politiet om at medvirke til at få konstateret, om patienten eventuelt ligger død eller hjælpeløs i sin bolig.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Under inspektionen oplyste ledelsen, at centeret arbejdede på at kunne tilbyde patienterne en række mere specialiserede tilbud. I den endelige rapport bad ombudsmanden centeret om at oplyse, om de nævnte specialiserede tilbud var blevet etableret.

Psykiatrien har oplyst, at der er blevet etableret en intensiv behandlergruppe, der forestås af en klinisk psykolog og en sygeplejerske med supplerende terapeutisk uddannelse.

For så vidt angår diagnosticering og behandling af metabolisk syndrom er der etableret en fast procedure, der sikrer, at alle patienter screenes for metabolisk syndrom. Der er til dette formål blevet ansat en projektsygeplejerske, da den nævnte screening (ud over sit konkrete sigte) også indgår i et formaliseret forskningsprojekt.

Med Kriminalforsorgen i Frihed er der indgået en formaliseret samarbejdsaftale, og der afholdes årligt et møde.

Centeret har desuden intensiveret samarbejdet med de praktiserende læger ved afholdelse af flere møder med lægerne i optageområdet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden bad om at få oplyst, hvilke aktiviteter centeret har mulighed for at tilbyde patienterne at deltage i.

Psykiatrien har oplyst, at der skelnes mellem to typer af aktiviteter. Der er aktiviteter, som patienterne kan melde sig til ud fra lyst og interesse. Disse aktiviteter omfatter en månedlig vandretur i naturen i Københavns omegn eller Nordsjælland og en ugentlig løbegruppe i nærområdet. Aktiviteterne har generelt et behandlingsmæssigt sigte i retning af aktivering og oplevelse, men alle patienter kan i almindelighed melde sig til dem.

Herudover er der aktiviteter, som den enkelte patient skal visiteres til ud fra et specifikt behandlingsmæssigt sigte. Det drejer sig om BBAT-gruppe (Basic Body Awareness Therapy) én gang ugentligt og samværsgruppe én gang ugentligt for 10 patienter, der har svært ved at deltage i tilbud uden for distriktspsykiatrien.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I rapporten omtalte ombudsmanden resultaterne af den tilfredshedsundersøgelse, som Danske Regioner havde foretaget i 2007 blandt patienter i distriktspsykiatrien. Ombudsmanden bad om at blive orienteret om det overordnede resultat af en eventuel ny tilfredshedsundersøgelse, som centeret havde deltaget i.

Psykiatrien har vedlagt uddrag fra "Patienterne har ordet" – Undersøgelse i distriktspsykiatrien, Region Hovedstaden 2010 (figur 4.17 og 4.18).

Det fremgår af de vedlagte uddrag, at 88 pct. af 167 patienter, som var tilknyttet Distriktspsykiatrisk Center Strandboulevarden, svarede "ja, i høj grad" eller "ja, i nogen grad" på et spørgsmål om, hvorvidt patienten syntes, at han fik den behandling, som han havde brug for i distriktspsykiatrien. 9 pct. svarede "nej, kun i mindre grad", mens kun 3 pct. svarede "nej, slet ikke". På et spørgsmål om patienten havde fået det bedre i den tid, han havde haft kontakt med distriktspsykiatrien, svarede 84 pct. af 163 patienter "ja, i høj grad" eller "ja, i nogen grad", mens 12 pct. svarede "nej, kun i mindre grad". Kun 4 pct. svarede "nej, slet ikke". De nævnte resultater for Distriktspsykiatrisk Center Strandboulevarden lå på linje med gennemsnittet for Region Hovedstaden.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4. Bygningsmæssige forhold mv.

Ombudsmanden bemærkede i rapporten, at handicaptilgængeligheden på centeret ikke var optimal, når en kørestolsbruger ikke kunne komme ind i centeret ved egen hjælp og kunne have svært ved selv at benytte et toilet på grund af høje dørtrin. På baggrund af et byggemøde, som skulle afholdes nogle dage efter inspektionen, bad ombudsmanden om at få oplyst, om handicaptilgængeligheden på centeret siden var blevet forbedret.

Psykiatrien har oplyst, at handicaptilgængeligheden er blevet forbedret på to punkter. Dørtrykket til ringeklokken ved Strandboulevarden 92 er blevet sænket, så det kan nås

af kørestolsbrugere, og døren til Strandboulevarden 92 er blevet vendt, så den nu åbner indad.

Jeg har noteret mig de to væsentlige forbedringer af handicaptilgængeligheden.

Ad 5. Pårørendekontakt, brugerråd mv.

Et samtykke fra patienten til videregivelse af oplysninger om patientens helbredsforhold mv. til andre formål end behandling, herunder til pårørende, bortfalder senest 1 år efter, at det er givet (sundhedslovens § 44, stk. 2). Ombudsmanden skrev, at han gik ud fra, at mange af centerets patienter går til behandling i distriktspsykiatrien i mere end 1 år, og ombudsmanden bad derfor om at få oplyst, hvordan centeret i forbindelse med inddragelse af de pårørende i behandlingsforløbet sikrer, at der foreligger et gyldigt samtykke fra patienten.

Psykiatrien har oplyst, at samtykkeerklæring til både indhentning og videregivelse af information samt kontakt til pårørende udfyldes ved den første samtale i distriktspsykiatrien, og erklæringen er gældende i 1 år. Sekretærerne tjekker hver gang, de lægger en journal til lægen, om dette skema er opdateret, ligesom det tjekkes, om CAVE er opdateret (CAVE-vurderingen gælder også i 1 år). Hvis der skal laves en ny samtykkeerklæring, lægger sekretærerne et nyt skema i journalen og skriver i ressourceplanen til lægen, at det skal opdateres.

Jeg har noteret mig centerets procedurer til sikring af, at der altid foreligger et gyldigt samtykke fra patienten til inddragelse af de pårørende.

Ombudsmanden bad centeret om overordnet at oplyse, hvordan det i praksis fungerer med inddragelse af pårørende.

Ombudsmanden bad desuden om at få oplyst, om centeret fortsat udleverer en samlet informationspakke til pårørende og efterfølgende dokumenterer kontakten med de pårørende i patientjournalen.

Psykiatrien har oplyst, at centeret rutinemæssigt søger at inddrage pårørende i behandlingen. Det er derfor fast praksis, at det i den indledende kontakt søges afklaret, om der er pårørende, som kunne tænkes at indgå som ressourcepersoner for patienten. Der kan imidlertid være tilfælde, hvor der ikke er nogen pårørende eller andre re-

levante personer, der kan inddrages, hvor patienten modsætter sig inddragelse af pårørende, eller hvor de pårørende ikke ønsker at blive inddraget.

Psykiatrien har endvidere oplyst, at der flere gange årligt afholdes et undervisnings- og rådgivningsforløb for pårørende (pårørendegrupper). Hvert forløb strækker sig over 6 sessioner à 3 timer. Pjecen "Information til pårørende" (som jeg har modtaget et eksemplar af) udleveres til de pårørende, og al kontakt med pårørende dokumenteres, herunder også udlevering af materialer.

Jeg har noteret mig centerets bestræbelser på inddragelse af de pårørende, herunder grundig information af de pårørende, ligesom jeg har noteret mig den efterfølgende dokumentation af inddragelsen.

Ad 6. Vold mod personalet

Ombudsmanden bad om at få oplyst, om der i 2009 og 2010 havde været tilfælde af vold eller trusler om vold mod personalet.

Psykiatrien har oplyst, at der i 2010 var et enkelt tilfælde af trusler om vold mod et personalemedlem. Truslen blev afværget ved kollegers og senere politiets mellemkomst. Psykiatrien har tilføjet, at behandlingen af den pågældende patient derefter blev varetaget af Opsøgende Psykiatriteam (OP-team).

Jeg har noteret mig det oplyste.

Centeret har en instruks om sikkerhed ved hærværk, trusler og vold. Det fremgår heraf bl.a., at der efter en situation, hvor overfaldsalarmen har været aktiveret, skal tages stilling til, om der skal ske politianmeldelse. Det fremgår imidlertid ikke klart af instruksen, om der eventuelt skal ske politianmeldelse i andre tilfælde, dvs. tilfælde, hvor overfaldsalarmen ikke har været aktiveret, men hvor der f.eks. er fremsat alvorlige trusler om vold.

Ombudsmanden har tidligere i forbindelse med inspektioner af psykiatriske afdelinger udtalt, at det efter hans opfattelse er mest hensynsfuldt over for en forurettet medarbejder, at det er ledelsen, der under normale omstændigheder indgiver politianmeldelse i forbindelse med vold eller trusler om vold mod personalet, dog med mulighed for at undlade dette, hvis den forurettede ikke ønsker det.

På denne baggrund henstillede ombudsmanden, at centeret præciserer instruksens, så det tydeligt fremgår, i hvilke tilfælde der eventuelt skal ske politianmeldelse, og at det er ledelsens (eventuelt teamledelsens) ansvar at indgive politianmeldelse i forbindelse med vold eller trusler om vold mod personalet. Ombudsmanden bad centeret om underretning om, hvad henstillingen gav anledning til.

Psykiatrien har oplyst, at der ikke er en snæver kobling mellem udløsning af overfaldsalarmen og politianmeldelse. Udløsning af overfaldsalarmen medfører ikke automatisk en politianmeldelse – og (omvendt) kan der i nogle tilfælde ske politianmeldelse, uden at overfaldsalarmen har været udløst. Beslutning om eventuel politianmeldelse tages i samarbejde mellem den forurettede medarbejder og ledelsen. En præcisering af disse forhold er indføjet i instruksens ”Sikkerhed”, der ligger tilgængelig for alle medarbejdere på et fælles drev. Derudover har Region Hovedstadens Psykiatri udarbejdet en fælles vejledning om politianmeldelse af lovovertrædelser (som jeg har modtaget en kopi af).

Den nævnte fælles vejledning om politianmeldelse af lovovertrædelser (gældende fra den 8. november 2011) har ombudsmanden også tidligere modtaget fra Psykiatrien (i sagen om ombudsmandens inspektion af Distriktskykiatrien i Ballerup, Egedal og Herlev den 11. oktober 2010 og i sagen om ombudsmandens inspektion af Psykiatrisk Center København, Afdeling O, den 16. marts 2009). Det fremgår bl.a. af vejledningen, at det er centerledelsen, der i samråd med de relevante personer vurderer, om der skal ske politianmeldelse af en episode. Der skal foretages en samlet vurdering af alle sagens omstændigheder. Hvis der er grundlag for politianmeldelse, skal det i tilfælde af personskaade som udgangspunkt ske ved, at den forurettede henvender sig personligt til politiet med en skadesjournal. Centerledelsen skal sørge for, at den forurettede får hjælp og støtte hertil, f.eks. ved at en ledelsesrepræsentant tager med forurettede til politiet og foretager anmeldelsen i centerets navn.

Som jeg også har skrevet i min opfølgingsrapport af 26. februar 2013 om inspektionen af Psykiatrisk Center København, Afdeling O, den 16. marts 2009, går jeg ud fra, at det er hensigten med de gengivne retningslinjer, at ledelsen altid skal tilbyde den forurettede at foretage anmeldelsen i centerets navn. Med denne bemærkning har jeg taget det oplyste til efterretning.

Endelig bad ombudsmanden om at få oplyst, om centerets medarbejdere bliver uddannet i at forebygge og håndtere vold og trusler om vold.

Psykiatrien har oplyst, at der har været afholdt voldsforebyggende kurser i distriktspsykiatrien 4 gange i løbet af januar 2012. Derudover deltog ledende distriktspsykiatrisk sygeplejerske samt tre arbejdsmiljørepræsentanter i november 2011 i en hel temadag om forebyggelse af trusler og vold.

Jeg har noteret mig, at distriktspsykiatriens medarbejdere bliver uddannet i forebyggelse af vold og trusler om vold.

Opfølgning

Jeg betragter hermed sagen om inspektion af Distriktspsykiatrisk Center Indre By og Østerbro som afsluttet.

Underretning

Denne rapport sendes til Distriktspsykiatrisk Center Indre By og Østerbro, Region Hovedstadens Psykiatri og distriktspsykiatriens patienter og pårørende.

København, den 05-08-2013

Jørgen Steen Sørensen